

KOMENTÁŘ

23. února 2021

Výsledky sklizně – mimořádně úrodný rok 2020

Ve srovnání s předchozím rokem sklidili v roce 2020 zemědělci v Jihočeském kraji zejména díky nadprůměrným a často i rekordním výnosům více obilovin, brambor a řepky. Meziročně vyšší byla rovněž produkce luskovin, pícnin na orné půdě a sena z trvalých travních porostů. Nižší byla pouze sklizeň žita.

Rok 2020 se zařadil mezi roky úrodné, když ve srovnání s průměrem za předchozí desetiletí byl v Jihočeském kraji hektarový výnos prakticky všech základních plodin vyšší, mnohdy rekordní, pouze výnos sena z trvalých travních porostů byl průměrný. Rekordní výše dosáhl výnos ječmene celkem, žita, ovsa a tritikale. Výnos pšenice celkem, kukuřice na zrno a řepky byl druhý nejvyšší a výnos brambor třetí nejvyšší v historii kraje. Sklizeň jednotlivých plodin vychází z osevních, resp. sklizňových ploch a z vývoje vegetačních podmínek.

Tab. 1 Sklizeň vybraných zemědělských plodin v Jihočeském kraji v roce 2020 a její srovnání s rokem 2019

	Sklizeň (t)			Sklizňová plocha (ha)			Hektarový výnos (t)		
	2019	2020	index (%)	2019	2020	index (%)	2019	2020	rozdíl
Obiloviny celkem	721 478	780 743	108,2	132 538	133 247	100,5	5,44	5,86	0,42
Základní obiloviny	711 658	751 255	105,6	130 898	129 567	99,0	5,44	5,80	0,36
Pšenice celkem	453 341	470 642	103,8	78 341	75 532	96,4	5,79	6,23	0,44
Pšenice ozimá	446 166	463 046	103,8	76 353	73 750	96,6	5,84	6,28	0,44
Pšenice jarní	7 175	7 596	105,9	1 988	1 782	89,6	3,61	4,26	0,65
Žito ozimé a jarní	25 987	24 681	95,0	4 970	4 381	88,1	5,23	5,63	0,40
Ječmen celkem	162 778	173 344	106,5	30 123	31 305	103,9	5,40	5,54	0,13
Ječmen ozimý	89 645	94 740	105,7	15 238	15 911	104,4	5,88	5,95	0,07
Ječmen jarní	73 133	78 604	107,5	14 885	15 394	103,4	4,91	5,11	0,19
Oves	30 573	40 707	133,1	9 503	10 064	105,9	3,22	4,04	0,83
Tritikale	38 979	41 881	107,4	7 961	8 285	104,1	4,90	5,05	0,16
Kukuřice na zrno	9 319	28 900	310,1	1 277	3 384	265,0	7,30	8,54	1,24
Luskoviny celkem	6 190	6 581	106,3	2 980	2 888	96,9	2,08	2,28	0,20
Brambory celkem	84 853	96 557	113,8	3 009	3 016	100,2	28,20	32,01	3,81
Řepka	127 390	136 997	107,5	41 636	38 864	93,3	3,06	3,53	0,47
Pícniny na orné půdě, v seně	617 575	674 453	109,2	60 188	60 243	100,1	10,26	11,20	0,93
Kukuřice na zeleno a siláž ¹⁾	1 115 554	1 184 337	106,2	32 000	31 077	97,1	34,86	38,11	3,25
Trvalé travní porosty, v seně	488 990	554 492	113,4	167 502	164 734	98,3	2,92	3,37	0,45

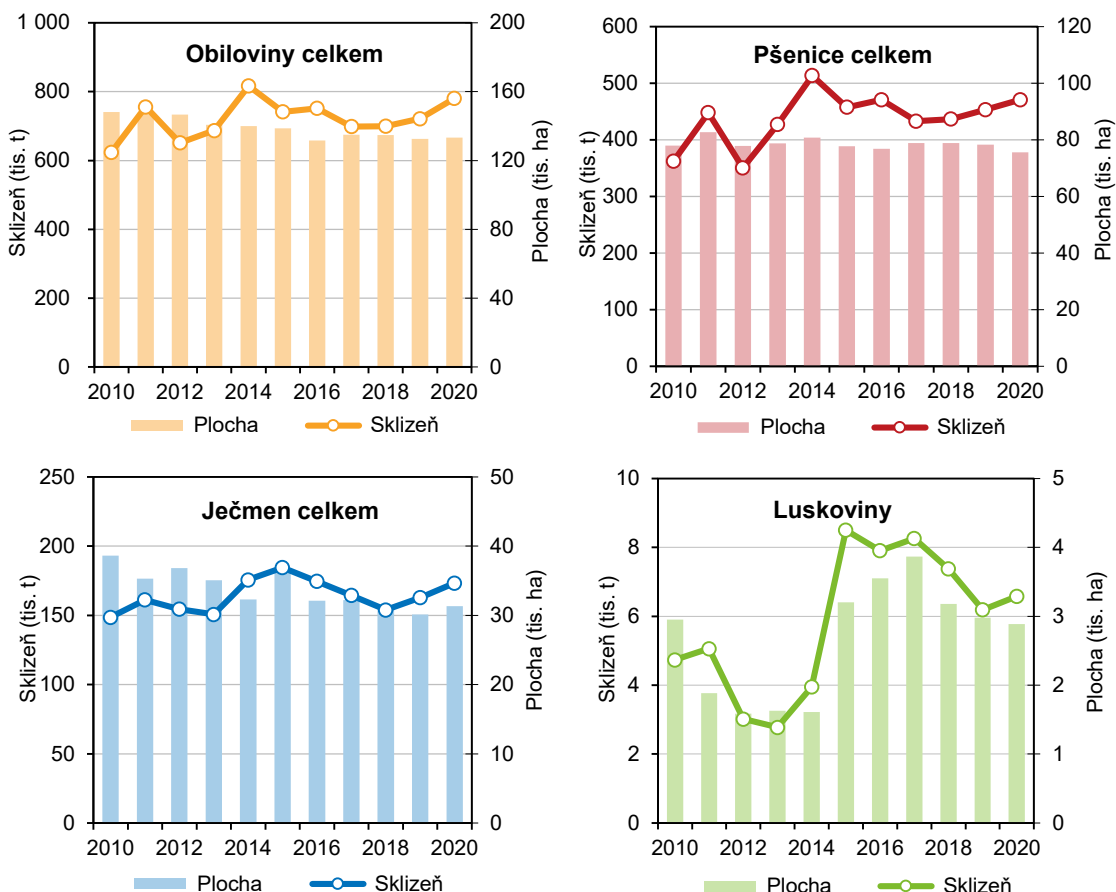
¹⁾ sklizeň uvedena ve vlhkosti 65 %

Celková produkce obilovin v roce 2020 byla v jihočeském zemědělském sektoru oproti předchozímu roku o 8,2 % vyšší zejména díky rekordnímu hektarovému výnosu. Objem sklizně byl čtvrtý nejvyšší po roce 2000. Na tomto vynikajícím výsledku má zásluhu především pšenice ozimá, která je dlouhodobě nejvýnosnější základní obilovinou a nejčastěji pěstovanou plodinou vůbec. V roce 2020 tvořila 55 % ploch obilovin a 30 % z celkové osevní plochy.

KOMENTÁŘ

Pšenice, třebaže jí byla v roce 2020 oseta menší plocha než v předchozím roce, se urodilo o 3,8 % více zásluhou téměř rekordního výnosu. Jak pšenice ozimá, tak pšenice jarní dosáhly při úbytku ploch meziročně lepší sklizně i vyššího výnosu.

Graf 1 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných zemědělských plodin v kraji – 1. část

Ječmene bylo sklizeno o 6,5 % více než v roce 2019. Za nárůstem sklizně stálo jednak rozšíření ploch a jednak rekordní hektarový výnos. Meziročně vyšší sklizeň s přispěním kombinace obou faktorů byla zaznamenána u ozimého i jarního ječmene.

V roce 2020 dosáhly v kraji rekordního výnosu rovněž žito, oves a triticales. Produkce **žita** však meziročně poklesla o 5,0 % vinou více než 10% zmenšení ploch. **Triticale** a oves byly pěstovány na větších plochách než v loni, takže obou plodin se sklídilo meziročně více. Sklizeň **ovsa** byla dokonce druhá nejvyšší od roku 2000.

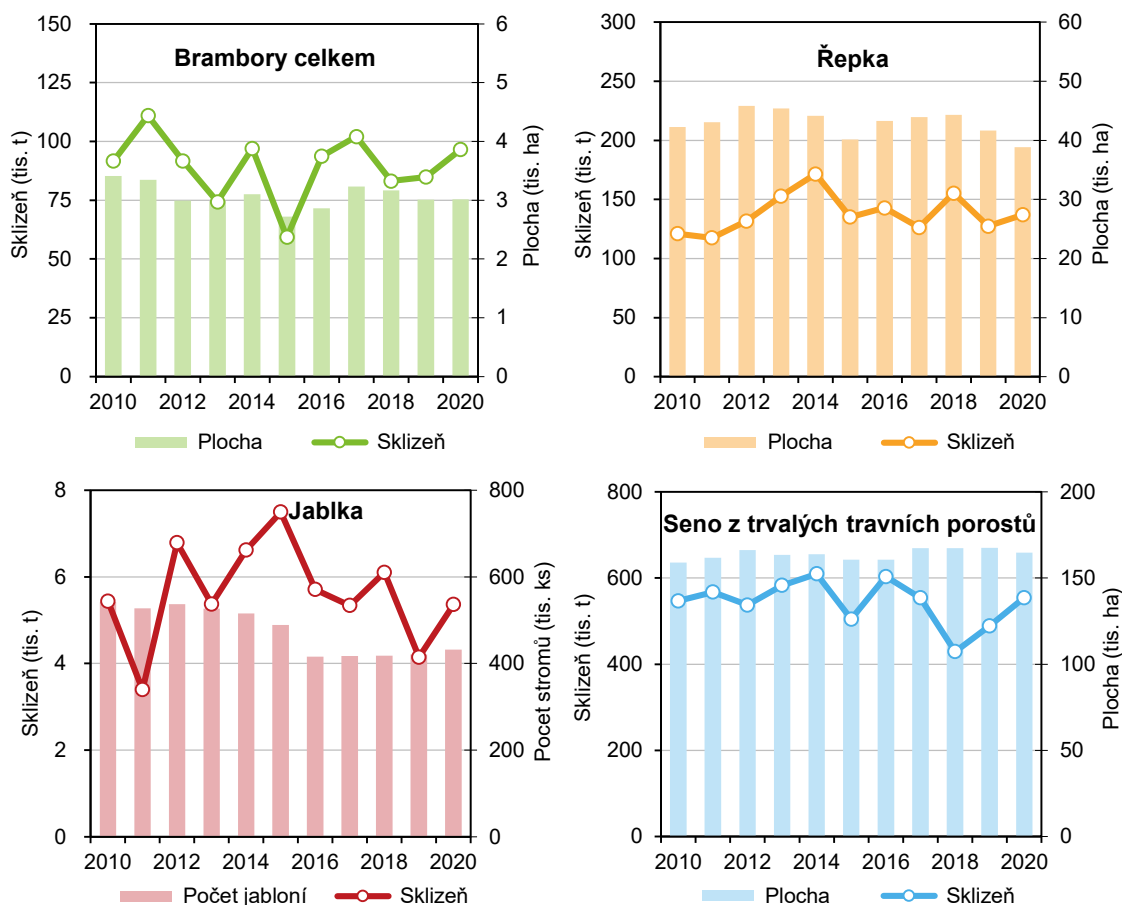
Kukuřice na zrno byla v roce 2020 sklizena z dvou a půlkrát větší plochy než v předchozím roce. Díky tomu a zásluhou lepšího výnosu byla její sklizeň oproti roku 2019 tři krát vyšší.

KOMENTÁŘ

Produkce **luskovin na zrna** se oproti předchozímu roku i přes úbytek ploch zvýšila o 6,3 % vlivem vyššího výnosu.

Rok 2020 byl příznivý i pro **brambory**. Jejich sklizeň se při stagnující ploše zvýšila díky lepšímu výnosu meziročně o 13,8 %. Vyšší byla i v porovnání s průměrem předchozích deseti let.

Graf 2 Sklizeň a sklizňové plochy vybraných zemědělských plodin v kraji – 2. část

Pro **řepku** se po nevydařeném roce 2019 stal rok 2020 příznivějším. Vlivem téměř rekordního výnosu byla i přes úbytek ploch dosažena sice průměrná, ale v meziročním srovnání o 7,5 % vyšší sklizeň.

Sklizeň **pícnin na orné půdě, kukuřice na zeleno a na siláž a sena z trvalých travních porostů** se po dřívějším propadu již druhým rokem meziročně zvyšovala. Zásahu na tom měl vyšší hektarový výnos, který v roce 2020 zajistil růst sklizně i přes stagnaci, respektive úbytek sklizňových ploch.

KOMENTÁŘ

Ovoce sklídili Jihočeští zemědělci ve srovnání s předchozím neúrodným rokem více, nižší než loni byla pouze produkce třešní a meruněk. Sklizeň našeho nejrozšířenějšího ovoce, **jablek**, meziročně vzrostla téměř o 30 %. Ve srovnání s průměrem let 2016 až 2020, kdy se počet stromů příliš neměnil, se jednalo o průměrnou sklizeň.

V konkurenci ostatních krajů se objemem sklizně pšenice, žita, brambor a píce na orné půdě jihočeští zemědělci umístili na třetím místě, v produkci řepky na druhém místě a v produkci ovsa a tritikale na prvním místě. To koresponduje s výměrou jejich sklizňových ploch. Kromě toho díky dlouhodobě největším plochám trvalých travních porostů si Jihočeský kraj udržuje prvenství ve sklizni sena z trvalých travních porostů s podílem 17,3 % na produkci zemědělského sektoru ČR.

Jihočeští zemědělci dosáhli **ve srovnání se zemědělským sektorem celé republiky** vyšší výnosy brambor, řepky i jednotlivých druhů základních obilovin (kromě tritikale), mírně nadprůměrný byl také výnos sena z trvalých travních porostů. V mezikrajském srovnání měli Jihočeši nejvyšší výnos ovsa a brambor, druhý nejvyšší výnos žita, řepky a píce na orné půdě v seně a dále třetí nejvyšší výnos pšenice. Naopak podprůměrný a mezi kraji jeden z nejhorších byl výnos kukuřice na zrno a výnos luskovin.

Tab. 2 Osevní plochy ozimů v Jihočeském kraji dle stavu k 30. listopadu 2020

	Osevní plocha v roce 2020	Plocha ozimů pro sklizeň v roce 2021	Rozdíl 2021–2020	Index 2021/2020 (%)
	v hektarech			
Obiloviny ozimé celkem	102 327	98 261	-4 065	96,0
pšenice ozimá	73 750	71 639	-2 111	97,1
žito ozimé	4 381	4 087	-293	93,3
ječmen ozimý	15 911	15 681	-230	98,6
tritikale	8 285	6 854	-1 432	82,7
Řepka ozimá	38 864	37 513	-1 350	96,5

Současně s výsledky sklizně byly zjišťovány rovněž **osevní plochy ozimů**. Koncem listopadu 2020 byly v Jihočeském kraji plochy všech druhů ozimých obilovin i řepky ve srovnání s předchozím rokem menší, největší relativní úbytek ploch zaznamenalo tritikale (-17,3 %).

Další informace:

[Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin - 2020](#)
[Sklizeň zemědělských plodin ve Veřejné databázi](#)

Kontakt:

Ing. Irena Kovárnová
 Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích
 tel.: 386 718 690
 e-mail: irena.kovarnova@czso.cz